

Glikobiyoloji: Karbonhidrat Metabolizması-4

KREBS (TCA) DÖNGÜSÜ

Doç. Dr. Yasemin G. İŞGÖR

Doç. Dr. yasemin G. İŞGÖR /Ankara Üniversitesi/ link: <http://80.251.40.59/ankara.edu.tr/isgor/index.html>

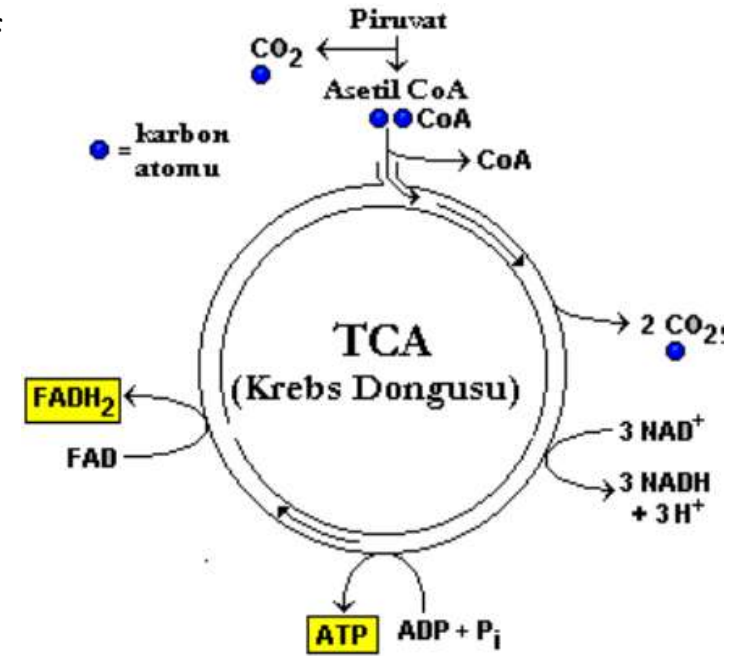
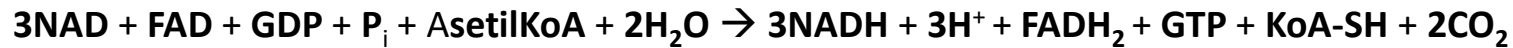
TRİKARBOKSİLİK ASİT (TCA) DÖNGÜSÜ

- TCA döngüsü SİTRİK ASİT veya KREBS döngüsü olarak da bilinir.
- TCA döngüsü indirgenmiş koenzimler için oksidant olarak oksijen kullanan **aerobik** bir işleve sahip metabolik yoldur.
- Böylece, indirgenmiş koenzimlerin (NADH ve FADH₂) sürekli NAD ve FAD'ye oksidasyonu mümkün olur.
- Oksijenli solunum yapan canlılarda, metabolik enerji maddeleri (şekerler, yağ asitleri, bazı amino asitler, vb) oksijen tüketilerek karbondioksite dönüştürülürler.
- Mitokondride gerçekleşen Aerobik oksidasyonda ise TCA' da üretilen indirgenmiş koenzimlerin oksidasyonu için bir elektron alıcıya (oksijen) gereksinim duyulur.

TRİKARBOKSİLİK ASİT (TCA) DÖNGÜSÜ

- Oksijenli solunum yapan canlılarda, metabolik enerji maddeleri (şekerler, yağ asitleri, bazı amino asitler, vb) oksijen tüketilerek karbondioksite dönüştürülürler.
- TCA döngüsü SİTRİK ASİT veya KREBS döngüsü olarak da bilinir.
- TCA döngüsü indirgenmiş koenzimler için oksidant olarak oksijen kullanan **aerobik** bir işleve sahip metabolik yoldur.
- Böylece, indirgenmiş koenzimlerin (NADH ve FADH₂) sürekli NAD ve FAD'ye oksidasyonu mümkün olur.
- Mitokondride gerçekleşen Aerobik oksidasyonda ise TCA' da üretilen indirgenmiş koenzimlerin oksidasyonu için bir elektron alıcıya (oksijen) gereksinim duyulur.

- TCA döngüsünü oluşturan 8 reaksiyon sonucu asetil CoA'daki asetil grubu iki molekül CO₂'ye oksidatif yıkımı gerçekleşirken açığa çıkan **elektronlar** ve **serbest enerji** NADH ve FADH₂ olarak saklanır.
- 1 molekül AsetilKoa (2C içerir) yıkımıyla gerçekleşen tam bir döngü 8 reaksiyon basamağı içerir ve sonucunda oluşan ürünler:
  - 2molekül CO₂,
  - 3 molekül NADH,
  - 1molekül FADH₂
  - 1 molekül ATP'ye eşdeğer GTP
- Net Tepkime :

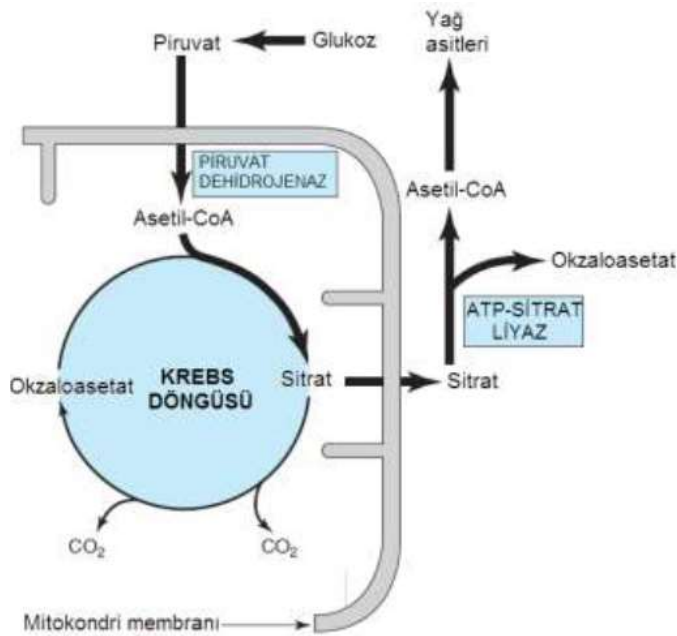
Döngü sırasında :

- Bir asetil grubun iki CO₂'ye oksidasyonu 4 çift elektron (8 e⁻)'un transferini gerektirir.
  - 3 adet NAD⁺ 'nin 3 adet NADH'ya redüksiyonu 3 çift elektrona (6 e⁻) ihtiyaç duyar
  - 1 molekül FAD'nin FADH₂'ye redüksiyonu ise bir çift elektrona (2e⁻) olur.
- SüksinilKoA'dan Süksinata çevrilirken açığa KoA-SH ve enerji çıkar. Bu enerji de GDP'den GTP sentezinde kullanılır.
- TCA'nın bütün enzimleri mitokondride bulunur. NAD⁺ ve GDP dahil gerekli substratların hepsi ya bu organel içinde bulunmalı ya da sitoplazmadan buraya transfer olmalıdırlar.
- Benzer şekilde, TCA'nın ürünleri de ya mitokondride kullanılmalı ya da sitoplazmaya taşınmalıdırlar.

TCA'nın amfibolik rolü

- TCA'nın asetilkoA yı yıkarak enerji üretimindeki (katabolik) görevi ve transaminasyon ile glukoneogenezdeki (anabolik) görevi amfibolik rolü için temel gerekçedir.
  - TCA'nın ara ürünleri diğer bir çok maddenin (örneğin bazı amino asitler, glukoneogenesisin okzaloasetatı, vs) öncül molekülü (prekürsoru) olarak da kullanılırlar.
- TCA sadece piruvattan gelen asetil grupları değil, yağ asidi, amino asit gibi bir çok molekülden gelen asetil gruplarını da yükseltger.

TCA'nın amfibolik rolü:
glukoz yıkımı ve yağ asiti biyosentezi

TCA'nın amfibolik rolü:
Glukoz ve Aminoasit yıkımının ürünlerinden glukoneogenezle

